

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ**

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

в.о. ректора, проректор з  
науково-педагогічної та  
міжнародної діяльності КНУТД  
В.В. Чабан  
“ ” 2019 р.



**ПРОГРАМА ФАХОВОГО  
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ  
на здобуття освітнього ступеня бакалавр  
зі спеціальності 242 «Туризм»  
освітня програма «Туризм»**

***РЕКОМЕНДОВАНО***

вченою радою факультету  
економіки та бізнесу

  
О.В. Ольшанська

від «16» січня 2019 р.

Протокол № 7

***РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО***

на засіданні кафедри  
бізнес-економіки та туризму

  
А.О. Мельник

від «26» грудня 2018 р.

Протокол № 7

м. Київ 2019

**Мета** фахового вступного випробування – оцінка рівня підготовки та відбір осіб, які за рівнем знань і вмінь відповідають вимогам до навчання за освітнім ступенем «бакалавр».

**Вимоги до здібностей і підготовленості вступників.** Для успішного засвоєння освітньо-професійної програми бакалавра вступники повинні мати освітньо-кваліфікаційний рівень «молодший спеціаліст» за спорідненою спеціальністю та здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками в галузі природничо-наукових, загальноекономічних та сфери послуг. Обов'язковою умовою є вільне володіння державною мовою.

**Характеристика змісту програми.** Особливістю програми є те, що вона побудована за функціональними модулями і має міжпредметний характер. Модулі програми відповідають функціям, для виконання яких має бути підготовлений бакалавр за спеціальністю 242 «Туризм» освітня програма «Туризм». Згідно з чинною освітньо-кваліфікаційною характеристикою зазначеної спеціальності до таких функцій належать: аналітична, планова, організаційна, обліково-статистична, контрольна та інформаційна.

У кожному модулі інтегруються матеріали певного функціонального спрямування з різних дисциплін. При цьому органічно поєднуються теоретичні, прикладні питання та матеріал операційного характеру, що дає можливість виявити знання й уміння використовувати категорійний апарат, методи обґрунтувань і розрахунків за окремими функціями менеджера з туризму.

Програма фахового вступного випробування є міждисциплінарною, вона охоплює основну проблематику навчальних дисциплін, що вивчають студенти в межах навчального плану освітнього ступеня «Бакалавр». До числа таких дисциплін входять:

1. Країнознавство.
2. Географія туризму.
3. Організація туризму.
4. Економіка туризму.
5. Менеджмент.

До програми включені лише ті питання, що відповідають змісту програм навчальних дисциплін, що вивчались студентами в процесі навчання, а також висвітлені в навчальній та методичній літературі, яка є в бібліотеці і доступна для вступників.

На запропоновані завдання екзаменаційного білету слід відповідати чітко, робити обґрунтовані висновки за одержаними результатами і, за необхідності, розробляти рекомендації.

## **ОПИС ОСНОВНИХ РОЗДІЛІВ КУРСУ «Географія туризму»**

### **Тема 1. Географія туризму як наукова дисципліна.**

Сутність географії туризму як наукової дисципліни. Об'єкт та предмет дисципліни. Особливості становлення та розвитку географії туризму та її відмінності від соціально-економічної географії. Рекреація, відпочинок та туризм: співвідношення понять. Сутність та особливості рекреації. Види відпочинку. Класифікація туризму. Сутність туристських ресурсів. Види туристських ресурсів. Природні ресурси. Культурно-історичні ресурси. Техногенні ресурси. Новітні класифікації туристських ресурсів.

### **Тема 2. Географія туристських потоків, доходів та витрат.**

Сутність туристського потоку. Географічна характеристика туристського потоку. Географічна оцінка туристського потоку. Географічна оцінка туристичних доходів та витрат. Особливості динаміки туристських потоків Європейського макрорегіону. Особливості динаміки туристських потоків Американського макрорегіону. Особливості динаміки туристських потоків Близькосхідного макрорегіону. Особливості динаміки туристських потоків Азіатсько-Тихоокеанського макрорегіону. Особливості динаміки туристських потоків Африканського макрорегіону.

### **Тема 3. Класифікація та географічна оцінка туристських ресурсів.**

Підходи до визначення туристських та туристсько-рекреаційних ресурсів. Умови використання туристських ресурсів: туристський інтерес та туристське враження. Підходи до класифікації туристських ресурсів. Детальна характеристика видів туристських ресурсів. Діяльнісний підхід до класифікації туристських ресурсів. Проблеми освоєння та користування туристськими ресурсами.

### **Тема 4. Природні туристські ресурси.**

Географічна оцінка кліматичних ресурсів. Різновиди кліматичних ресурсів. Географічна оцінка бальнеологічних ресурсів. Географічна оцінка водних туристичних ресурсів. Природні туристські ресурси Європейського макрорегіону. Природні туристські ресурси Американського макрорегіону. Природні туристські ресурси Близькосхідного макрорегіону. Природні туристські ресурси Азіатсько-Тихоокеанського макрорегіону. Природні туристські ресурси Африканського макрорегіону.

### **Тема 5. Культурно-історичні ресурси туризму.**

Культурна спадщина як ресурс туризму, її матеріальні в нематеріальні складові. Пам'ятки історії та культури. Туристична привабливість музеїв та музеїв-заповідників. Подієві ресурси. Види подієвих ресурсів та їх географічна характеристика. Культурно-історичні ресурси та розвиток туризму Європейського макрорегіону. Культурно-історичні ресурси та розвиток туризму Американського макрорегіону. Культурно-історичні ресурси та розвиток туризму Близькосхідного макрорегіону. Культурно-історичні ресурси та розвиток туризму Азіатсько-Тихоокеанського макрорегіону. Культурно-історичні ресурси та розвиток туризму Африканського макрорегіону.



макрорегіону. Географічна характеристика культурно-пізнавального (екскурсійного) туризму країн Азіатсько-Тихоокеанського макрорегіону. Географічна характеристика культурно-пізнавального (екскурсійного) туризму країн Африканського макрорегіону.

Географічна характеристика подієвого туризму країн Американського макрорегіону. Географічна характеристика подієвого туризму країн Близькосхідного макрорегіону. Географічна характеристика подієвого туризму країн Азіатсько-Тихоокеанського макрорегіону. Географічна характеристика подієвого туризму країн Африканського макрорегіону.

#### **Тема 9. Географія ділового туризму.**

Видова структура ділового туризму. Класичні ділові поїздки та МІСЕ-поїздки. Географічна характеристика конгресно-виставкового туризму. Центри ділового туризму країн Американського макрорегіону. Центри ділового туризму країн Близькосхідного макрорегіону. Центри ділового туризму країн Азіатсько-Тихоокеанського макрорегіону. Центри ділового туризму країн Африканського макрорегіону.

#### **Тема 10. Географія релігійного туризму та паломництва.**

Підходи до визначення релігійного туризму. Паломництво та релігійний туризм культурно-пізнавального характеру. Види, функції та особливості паломництва.

Центри релігійного туризму та паломництва країн Американського макрорегіону. Центри релігійного туризму та паломництва країн Близькосхідного макрорегіону. Центри релігійного туризму та паломництва країн Азіатсько-Тихоокеанського макрорегіону. Центри релігійного туризму та паломництва країн Африканського макрорегіону.

### **ОПИС ОСНОВНИХ РОЗДІЛІВ КУРСУ «Організація туризму»**

#### **Тема 1. Теоретичні основи організації туризму.**

Сутність поняття «організація». Історія та передумови розвитку туризму. Етапи розвитку туризму. Розвиток туризму в Європі. Особливості розвитку туризму в Північній Америці. Роль Томаса Кука в розвитку туризму. Сучасні підходи до визначення туризму. Поняття туристської індустрії. Манільська декларація. Закон України «Про туризм». Сутність понять «турист» та «міжнародний турист». Особливості поняття «екскурсант». Різниця між туристичною та екскурсійною діяльністю.

#### **Тема 2. Класифікація та функції туризму.**

Система класифікації туризму. Сутність внутрішнього туризму. Сутність виїзного туризму. Сутність в'їзного туризму. Особливості національного і міжнародного туризму. Характеристика організованого і неорганізованого туризму. Сутність групового та індивідуального туризму. Особливості ділового туризму. Порівняльна характеристика соціального і комерційного туризму. Функції туризму. Соціальна функція туризму. Економічна функція туризму. Туризм як соціально-економічна система. Фактори, що впливають на розвиток туризму. Фактор сезонності.

### **Тема 3. Міжнародне та державне регулювання туристської діяльності.**

Міжнародні організації, які регулюють туристську діяльність. Міжнародна організація цивільної авіації. Міжнародна морська організація. Всесвітня туристська організація. Всесвітня рада з подорожей і туризму. Міжнародна асоціація світового туризму. Міжнародний туристський союз. Міжнародний туристський альянс. Всесвітня асоціація з питань дозвілля і відпочинку. Міжнародні інструменти, що регламентують туристську діяльність. Міжнародні декларації та міжнародні конвенції. Міжнародні туристські заходи. Туристські формальності: митні, паспортно-візові, валютні, санітарні. Страхування як туристська формальність.

### **Тема 4. Туристський продукт: етапи його створення та реалізації.**

Визначення сутності та властивостей турпродукту. Різниця понять «тур», «туристсько-екскурсійні послуги», «туристські товари». Основні та додаткові послуги. Пакетні тури. Інклюзив-тури. Класи обслуговування туристів. Проектування турпродукту. Етапи проектування туру. Документація, що деталізує вимоги до процесу обслуговування туристів. Технологічні документи по туру. Формування турпродукту. Експериментальна перевірка туру. Просування і реалізації турпродукту. Реклама в туризмі. Не рекламні методи продажу. Персональні продажі в туризмі.

### **Тема 5. Туроператор та турагент як ланки формування та реалізації туристського продукту.**

Поняття та сутність туроператорської діяльності. Функції туроператорів. Класифікація туроператорів. Сутність діяльності аутгоінгових, інкамінгових та інсайдингових туроператорів. Флайтери та нон-флайтери. Абсолютні та відносні флайтери. Особливості турагентської діяльності. Відмінності між туроператорською та турагентською діяльністю. Багатопрофільні турагентства. Монопрофільні турагентства. Форми організації турагентств.

### **Тема 6. Туристичне страхування.**

Сутність і основні поняття страхування. Функції страхування. Роль страховика, страхувальника і застрахованого в туристичному страхуванні. Поняття страхової події та страхового випадку. Нестрахові випадки в туризмі. Страхова премія і страхове відшкодування. Особливості та види страхування в туризмі. Страхування від нещасних випадків. Медичне страхування. Страхування відповідальності. Страхування від невіїзду. Новітні види туристичного страхування в Україні. Укладання договорів між туристськими підприємствами і страховими компаніями.

### **Тема 7. Договірні відносини в туризмі.**

Загальна характеристика договорів. Договірна діяльність туроператорів з постачальниками послуг. Угода між туроператором і готелем. Типи угод між туроператором і готелем. Договірні взаємовідносини туроператора з автотранспортними підприємствами. Угоди туроператора з авіакомпанією. Особливості угоди «туроператор-туроператор». Договір між ініціативним та рецептивним туроператором. Договірні відносини між туроператором та турагентом. Агентські угоди. Комісійна винагорода.

### **Тема 8. Організація транспортного обслуговування в туризмі.**

Транспорт як засіб забезпечення туристської діяльності. Класифікація транспорту. Подорожі сухопутним транспортом. Перевезення автомобільним транспортом. Тахорежим в автобусних перевезеннях. Перевезення залізничним транспортом. Особливості подорожей водним транспортом. Морські і річкові перевезення. Круїзи. Особливості екскурсійних круїзних турів. Яхтинг. Морські регати в туризмі. Перевезення повітряним транспортом.

### **Тема 9. Організація туристичних авіаперевезень.**

Матеріальна база туристичних авіаперевезень у сучасному світі. Історія розвитку авіації. Провідні авіавиробники та авіакомпанії світу. Авіаперевезення як важливий чинник туроператорської діяльності. Сутність чартерних рейсів. Порівняльна характеристика регулярних та чартерних рейсів. Пули туроператорів. Види чартерних рейсів. Характеристика блок-чартеру, цільового чартеру, закритого чартеру, шатл-чартеру. Чартери разові з відстоєм. Спліт-чартери. Полічартерні перевезення. Особливості договору на чартерні перевезення. Процедура укладання чартерного договору.

### **Тема 10. Особливості організації надання послуг розміщення.**

Класифікація та характеристика засобів розміщення. Колективні засоби розміщення. Індивідуальні засоби розміщення. Категорійність готелів. Основні вимоги до засобів розміщення залежно від їх категорії. Особливості розміщення туристів у транспортних турах. Організація взаємодії туристських підприємств з підприємствами розміщення. Договір про квоту місць з гарантією заповнення. Договір про квоту місць без гарантії заповнення. Договір про тверду закупівлю місць з повною оплатою. Договір про поточне бронювання.

### **Тема 11. Організація надання послуг харчування в туризмі.**

Загальна характеристика послуг харчування в туризмі. Схеми організації харчування туристів. Системи обслуговування під час харчування туристів. Європейський, американський та континентальний плани харчування туристів. Види сніданків. Організація харчування за системою «шведський стіл». Харчування туристів за системою «all inclusive». Особливості організації харчування туристів у транспортних турах і під час транспортного обслуговування. Організація взаємодії туристських підприємств з підприємствами харчування.

### **Тема 12. Організація екскурсійного обслуговування.**

Поняття та види екскурсійного обслуговування. Класифікація екскурсій. Оглядові та тематичні екскурсії. Функції екскурсій. Особливості роботи екскурсовода. Вимоги до професії екскурсовода. Форми ораторського мистецтва. Жести екскурсовода. Поза екскурсовода. Вимоги до зовнішнього вигляду екскурсовода. Організація взаємодії туристських підприємств та установ з екскурсійного обслуговування. Договір з екскурсійною фірмою. Договір з музеєм.

### **Тема 13. Туристичне підприємство як суб'єкт туристичної індустрії.**

Туристичне підприємство та мета його функціонування. Статут та статутний фонд підприємства. Внутрішнє і зовнішнє середовище підприємства. Організаційно-правові форми туристичних підприємств. Фізичні особи-

підприємці. Юридичні особи – підприємства. Види туристичних підприємств як суб'єктів туристичної індустрії. Оператори масового ринку. Спеціалізовані туроператори. Місцеві туроператори. Виїзні тур оператори.

#### **Тема 14. Основи створення туристичного підприємства.**

Етапи створення туристичного підприємства. Елементи створення туристичного підприємства. Порядок створення і реєстрації туристичного підприємства. Вибір організаційної структури управління туристичного підприємства. Лінійна, функціональна та лінійно-функціональна організаційні структури управління. Державна реєстрація і організаційне оформлення туристичних підприємств. Вимоги до офісу і персоналу туристичного підприємства. Посадові інструкції менеджера. Перетворення та ліквідація туристичного підприємства.

#### **Тема 15. Основні технологічні процеси в туристичних підприємствах.**

Технологія роботи туристичного підприємства. Основні технологічні процеси. Допоміжні технологічні процеси. Обслуговуючі технологічні процеси. Учасники технологічних процесів туристичного підприємства. Процес взаємодії між турагентом і туроператором. Технологія формування турпослуг і доставки турпродукту до споживача. Організація обслуговування клієнтів туристичного підприємства. Особливості спеціалізованого туроперейтингу. Процес продажу туристського продукту. Етика спілкування персоналу турфірми з клієнтом.

#### **Тема 16. Особливості управління туристичним підприємством.**

Стратегічне і тактичне планування роботи туристичного підприємства. Етапи планування. Стратегічні, поточні і оперативні плани. Маркетинговий план. Виробничий план. Фінансовий план. Управління ресурсами туристичного підприємства. Фінансово-економічний аналіз діяльності туристичного підприємства. Особливості обліку туристичного підприємства. Статистичний, оперативний та бухгалтерський облік. Особливості внутрішнього маркетингу туристичного підприємства.

#### **Тема 17. Ліцензування в туристичному бізнесі.**

Необхідність і цілі ліцензування. Ліцензування туроператорської діяльності. Порядок оформлення ліцензії, копії ліцензії, дубліката ліцензії, переоформлення ліцензії та анулювання ліцензії. Підстави для видачі копії або дублікату ліцензії. Відмінності між копією та дублікатором ліцензії. Підстави для анулювання ліцензії. Умови ліцензування. Вимоги до підприємств і підприємців, які надають туроператорські послуги. Органи ліцензування в Україні.

#### **Тема 18. Сертифікація в туристичному бізнесі.**

Сутність та види сертифікації в туристичному бізнесі. Обов'язкова і добровільна сертифікація. Порядок і правила сертифікації послуг у сфері туризму. Перелік туристських послуг, що підлягають обов'язковій сертифікації. Види категорій об'єктів туристської інфраструктури. Порядок сертифікації готельних послуг. Перелік готельних послуг, які підлягають обов'язковій сертифікації. Порядок обов'язкової сертифікації ресторанної сфери. Оцінка якості послуг харчування. Ідентифікація кулінарної продукції.



### **Тема 19. Стандартизація в туристичному бізнесі.**

Основи стандартизації в туристичному бізнесі. Основні принципи стандартизації. Вимоги до проведення стандартизації послуг. Міжнародні органи стандартизації. Міжнародна організація зі стандартизації. Міжнародні стандарти й рекомендації ISO. Світові та європейські стандарти якості в туристичній та готельній сферах. Основні національні стандарти якості в сфері туризму. Галузеві стандарти підприємств туристичної сфери. Стандартизація готельних та ресторанних послуг.

### **Тема 20. Інформаційні технології в туристичному бізнесі.**

Автоматизація роботи туристичного підприємства. CRM та PRM-системи туристичних підприємств. Програмне забезпечення туристських подорожей. Програмні комплекси: «Мої туристи», «САМО-тур», «Майстер-тур». Програмні продукти бронювання круїзів. Роль Інтернет-технологій в туризмі. Блокчейнові технології в туризмі. Рекламні кампанії туристичних підприємств в мережі Інтернет. Пошук інформації з використанням пошукових систем. Можливості глобальної комп'ютерної мережі Інтернет.

## ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

1. Туристичний потенціал території та загальна характеристика його складових елементів.
2. Ресурси природно-заповідного фонду.
3. Географічна оцінка туристського потоку.
4. Назвіть показники, що визначають обсяги туристського потоку: кількість вибуттів та кількість прибуттів в, тривалість перебування.
5. Підходи до класифікації туристичних ресурсів.
6. Охарактеризуйте географію природних біосферних заповідників, національних природних парків України.
7. Дайте характеристику природним та антропогенним ресурсам.
8. Географія центрів та регіонів паломництва та релігійного туризму у християнстві.
9. Реєстр туристичних ресурсів. Кадастр туристично-рекреаційних ресурсів.
10. Паспортизація туристично-рекреаційних ресурсів.
11. Сучасні види культурно-історичних ресурсів.
12. Ресурси природно-заповідного фонду.
13. Географія найбільш атрактивних культурно-історичних ресурсів України.
14. Охарактеризуйте географію природних біосферних заповідників, національних природних парків України.
15. Етнічні та етнографічні ресурси. Пам'ятки етнографії національних природних парків.
16. Сучасні види культурно-історичних ресурсів.
17. Географічна характеристика лікувально-оздоровчого туризму.
18. Види лікувально-оздоровчого туризму.
19. Дайте характеристику природним та антропогенним ресурсам.
20. Туристичний потенціал території та загальна характеристика його складових елементів.
21. Ресурси природно-заповідного фонду.
22. Види круїзів.
23. Географія центрів та регіонів паломництва та релігійного туризму у християнстві.
24. Видова структура ділового туризму.
25. Етнічні та етнографічні ресурси. Пам'ятки етнографії національних природних парків.
26. Класичні ділові поїздки та МІСЕ-поїздки.
27. Географічна характеристика круїзного туризму.
28. Дайте характеристику природним та антропогенним ресурсам.
29. Географія центрів та регіонів паломництва та релігійного туризму в ісламі, буддизмі, іудаїзмі, індуїзмі.
30. Географічна оцінка туристського потоку.

31. Охарактеризуйте географію природних біосферних заповідників, національних природних парків України.
32. Назвіть показники, що визначають обсяги туристського потоку: кількість вибуттів та кількість прибутті в, тривалість перебування.
33. Географія центрів та регіонів паломництва та. релігійного туризму в ісламі, буддизмі, іудаїзмі, індуїзмі.
34. Види лікувально-оздоровчого туризму.
35. Дайте характеристику природним та антропогенним ресурсам.
36. Сучасні види культурно-історичних ресурсів.
37. Класичні ділові поїздки та МІСЕ-поїздки.
38. Географічна характеристика круїзного туризму.
39. Реєстр туристичних ресурсів. Кадастр туристично-рекреаційних ресурсів.
40. Підходи до класифікації туристичних ресурсів.
41. Географічна оцінка туристського потоку.
42. Підходи до класифікації туристичних ресурсів.
43. Дайте характеристику природним та антропогенним ресурсам.
44. Сучасні види культурно-історичних ресурсів.
45. Етнічні та етнографічні ресурси. Пам'ятки етнографії національних природних парків.
46. Географія центрів та регіонів паломництва та. релігійного туризму в ісламі, буддизмі, іудаїзмі, індуїзмі.
47. Географічна характеристика круїзного туризму.
48. Видова структура ділового туризму.
49. Підходи до класифікації туристичних ресурсів.
50. Дайте характеристику природним та антропогенним ресурсам.
51. Сучасні види культурно-історичних ресурсів.
52. Охарактеризуйте географію природних біосферних заповідників, національних природних парків України.
53. Географічна оцінка туристського потоку.
54. Туристичний потенціал території та загальна характеристика його складових елементів.
55. Сучасні види культурно-історичних ресурсів.
56. Географія найбільш атрактивних культурно-історичних ресурсів України.
57. Підходи до класифікації туристичних ресурсів.
58. Видова структура ділового туризму.
59. Охарактеризуйте географію природних біосферних заповідників, національних природних парків України.
60. Географічна оцінка туристського потоку.
61. Географічна характеристика круїзного туризму.

**СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ**  
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ  
КАФЕДРА БІЗНЕС-ЕКОНОМІКИ ТА ТУРИЗМУ

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

в.о. ректора, проректор з  
науково-педагогічної та  
міжнародної діяльності КНУТД  
\_\_\_\_\_ В.В. Чабан  
“ \_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 2019 р.

**ЗАВДАННЯ ДЛЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ**

для здобуття освітнього ступеня бакалавр  
зі спеціальності 242 «Туризм»  
освітня програма «Туризм»

**Варіант № 1**

**ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА (200 балів)**

*Завдання 1. (теоретичне, повна відповідь оцінюється в 100 балів).*

1. Підходи до класифікації туристичних ресурсів

*Завдання 2. (визначення економічних термінів, правильна відповідь оцінюється в 50 балів, по 10 балів за кожне визначення).*

*Навести визначення таких економічних термінів:*

1. Міграція населення
2. Турист
3. Екскурсант
4. Історико-культурні туристичні ресурси
5. Природні туристичні ресурси

*Завдання 3. (теоретичне закрите тестове питання оцінюється у 50 балів, за кожну правильну відповідь 10 балів).*

*Для кожного тестового запитання обрати правильну відповідь із запропонованих варіантів:*

**1. До подієвих ресурсів належать:**

- а) історичні центри, квартали, площі, архітектурні ансамблі
- б) фестивалі, карнавали, свята, конкурси, виставки
- в) кіно-концертні зали, цирки, філармонії, галереї, музеї

**2. До історико-культурних ресурсів належить:**

- а) історичні центри, квартали, площі, архітектурні ансамблі
- б) фестивалі, карнавали, свята, конкурси, виставки
- в) городища, кургани, укріплення, стоянки, поселення

**3. До якої групи організацій відноситься Всесвітня туристська організація (UNWTO)?**

- а) до світових туристських організацій загального характеру
- б) до світових туристських організацій галузевого характеру
- в) до особливих світових туристських організацій

**4. Яка максимальна тривалість туристської подорожі згідно із Законом України “Про туризм”?**

- а) 3 місяці
- б) 6 місяців
- в) 12 місяців

**5. Функціонування туристичної галузі характеризується високим рівнем суспільних вимог. Це визначає:**

- а) необхідність значних та довгострокових капіталовкладень;
- б) високу трудомісткість галузі та особливі вимоги до професійної підготовки зайнятих;
- в) значні проблеми, пов'язані з тим, що індустрія туризму як реалізатор відносно високого класу послуг уразлива до виявів політичної, економічної нестабільності та різних природних змін;
- г) усі відповіді вірні.

Підсумкова шкала оцінювання:

Оцінка у балах	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
180-200	A	відмінно
160-179	B	добре
150-159	C	
120-149	D	задовільно
100-119	E	
0-99	F	не склав

Затверджено на засіданні кафедри бізнес-економіки та туризму

Протокол № \_\_ від « \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 201\_\_ року

Завідувач кафедри, д.е.н., проф.

А. О. Мельник

## КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПИСЬМОВИХ ВІДПОВІДЕЙ НА ФАХОВОМУ ВСТУПНОМУ ВИПРОБУВАННІ

1. Для оцінювання теоретичного завдання використовуються такі критерії:

Шкала оцінювання	Критерії оцінювання
100	Правильна вичерпна відповідь на поставлене запитання, продемонстровано глибокі знання понятійного апарату і літературних джерел, уміння аргументувати свою відповідь, наведено приклади
80	В основному відповідь на поставлене питання правильна, але є несуттєві неточності
60	Відповідь на поставлене питання загалом наведено, але не має переконливої аргументації відповіді, характеристики певних об'єктів
40	Відповідь показує посереднє знання основного програмного матеріалу, містить суттєві помилки при трактуванні понятійного апарату
20	Відповідь на запитання неповна та містить суттєві помилки
0	Відповідь неправильна або відсутня

2. Основна мета оцінки визначення економічних термінів – визначити ступінь знання вступником матеріалу з конкретного питання, а також оцінити загальний рівень володіння вступником теоретичним матеріалом. Для оцінювання рівня відповіді на кожне завдання використовуються такі критерії:

Шкала оцінювання	Критерії оцінювання
10	Правильна вичерпне визначення на поставлене запитання, продемонстровано глибокі знання понятійного апарату і літературних джерел, уміння аргументувати свою відповідь, наведено приклади
8	В основному визначене виписане, але є несуттєві неточності
6	Визначення загалом наведено, але не має переконливої аргументації відповіді, характеристики певних об'єктів
4	Наведене визначення містить суттєві помилки при трактуванні понятійного апарату
2	Визначення неповне та містить суттєві помилки
0	Відповідь неправильна або відсутня

3. Основна мета оцінки визначення правильних відповідей на тестові завдання визначити ступінь знання вступником матеріалу з конкретного питання, а також оцінити загальний рівень володіння вступником теоретичним матеріалом. Для оцінювання рівня відповіді на кожне тестове завдання використовуються такі критерії:

10 балів	вступник дав правильну відповідь
----------	----------------------------------

*У випадку використання заборонених джерел вступник на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку.*

За підсумками вступного фахового випробування вступник може набрати від 0 до 200 балів включно. Загальна кількість балів отримана вступником переводиться викладачем у ECTS-оцінки та традиційні академічні оцінки за такою шкалою:

Загальні критерії оцінювання робіт

Оцінка у балах	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
180-200	A	відмінно
160-179	B	добре
150-159	C	
120-149	D	задовільно
100-119	E	
0-99	F	не склав

## РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

### I. ОСНОВНА

1. Про туризм. Закон України / Відомості Верховної Ради №14, 2015.
2. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. / В.Ф. Кифяк – Чернівці: - ХХІ, 2003. – 300 с.
3. Мальська М.П. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник / М.П. Мальська, Н.В. Антонюк, Н.М. Ганич. – К.: Знання, 2008. – 661 с.
4. Мельниченко С.В. Менеджмент підприємств туристичної індустрії / С.В. Мельниченко, Н.І. Ведмідь. - К., 2005. - 205 с.
5. Нездоймінов С. Г. Туризм як фактор регіонального розвитку: методологічний аспект та практичний досвід / С. Г. Нездоймінов. – Одеса: Астропринт, 2009. – 304 с.
6. Писаревський І.М. Організація туризму: підручник / І.М. Писаревський, С.О. Погасій, М.М. Поколодна та ін.; за ред. І.М. Писаревського. – Х.: ХНАМГ, 2008. – 541 с.
7. Пуцентейло П.Р. Економіка і організація туристично-готельного підприємництва. Навчальний посібник. / Пуцентейло П.Р. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 344 с.
8. Сокол Т.Г. Основи туристичної діяльності: підручник / Т.Г. Сокол; за заг. ред. доктора пед. наук, проф. Орлова В.Ф. - К.: Грамота, 2006. – 264 с.
9. Кудла Н.Є. Менеджмент туристичного підприємства: підручник / Н.Є. Кудла. – К.: Знання, 2012. – 343 с.
10. Мальська М.П. Організація туристичного обслуговування: підручник / М.П. Мальська, В.В. Худо, Ю.С. Занько. – К.: Знання, 2011. – 275 с.
11. Шандор Ф.Ф. Сучасні різновиди туризму: підручник / Ф.Ф. Шандор, М.П. Кляп. – К.: Знання, 2013. – 334 с.
12. Азар В.И. Экономика и организация международного туризма. / В.И. Азар. — М.: Экономика, 2018 — 321с.
13. Боголюбов В.С. Экономика туризма. / В.С. Боголюбов. — М., Академия. — 2015. — 300 с.
14. Здоров А.Б. Экономика туризма. М., Финансы и статистика. / А.Б. Здоров. — 2017. — 272 с.
15. Александрова А.Ю. География туризма / А.Ю. Александрова - М.: КНОРУС, 2018. – 592с.
16. Бабкин А.В. Специальные виды туризма. / А.В. Бабкин. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2018. – 252с.
17. Воскресенский В.Ю. Международный туризм. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2016. – 255с.
18. Г. де Блій. Географія: світи, регіони, концепти / Г. де Блій, П. Муллер, О. Шаблій. – К.: Либідь, 2004.



19. Кузик С.П. Географія туризму: навчальний посібник./ С.П. Кузик. – К.: Знання, 2011. – 271с.
20. Кусков А.С. Туристское ресурсоведение. / А.С. Кусков. – М.: Академия, 2016. – 208с.
21. Любіцева О.О. Туристичні ресурси України. / О.О. Любіцева, Є.В. Пайкова, В.І. Стафійчук. – К.: Альтерпрес, 2007. – 369с.
22. Холловой Дж. К. Туристический маркетинг / Дж. К. Холловой. – К.: Знання, 2008. – 650 с.
23. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування./ О.О. Бейдик. – К.: ВПЦ "Київ.ун-т", 2001. – 395с.
24. Гайдукевич Л.М. География международного туризма: Страны СНГ и Балтии: Учеб. пособие. / Л.М. Гайдукевич, С.А. Хомич, Я.М. Аношко. – Мн.: Аверсэв, 2014. – 252с.
25. Рутинський М.Й. Географія туризму України. Навчально-методичний посібник. / М.Й. Рутинський. – К.: Центр навчальної літератури, 2014. – 160с.
26. Самойленко А.А. География туризма. / А.А. Самойленко. – Ростов н/Д: Феникс, 2016. – 368с.
27. Шандор Ф.Ф. Сучасні різновиди туризму: Підручник. / Ф.Ф. Шандор, М.П. Кляп. – К.: Знання, 2013. (Вища освіта ХХІ століття)
28. Любіцева О.О. Методика розробки турів. / О.О. Любіцева. - К.: 2003. – 104 с.
29. Морозов М.А. Инфраструктурное обеспечение предпринимательской деятельности в туризме: Монография. / М.А. Морозов. — М.: РосНОУ, 2015. — 172 с.
30. Моисеева Н. Стратегическое управление туристской фирмой. / Н. Моисеева. - М.: Финансы и статистика, 2017. — 208 с.
31. Нездойминов С. Г. Основы круизного туроперейтинга / С. Г. Нездойминов. – Херсон : Издатель Гринь Д. С., 2013. – 320 с.
32. Темный Ю.В. Экономика туризма. Учебник. / Ю.В. Темный, Л.Р. Темная. - М., Финансы и статистика, 2013. – 325 с.
33. Экономика туризма : учебник / М.А.Морозов, Н.С.Морозова, Г.А. Карпова, Л.В.Хорева. — М. : Федеральное агентство по туризму, 2014. — 320 с.
34. Абрамов В.В., Тонкошкур М.В. Історія туризму: Підручник; Харк. Нац. акад. міськ. гос-ва. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 294 с.
35. Биржаков М.Б. Введение в туризм. – Изд. 9-е, переработанное и доп. – СПб.: «Издательский дом Герда», 2007. – 516 с.
36. Быстров С.А., Воронцова М.Г. Туризм : макроэкономика и микроэкономика. – СПб.: «Издательский дом Герда», 2007. – 464 с.
37. Зорин И.В. Туристика: Монографія/ И.В. Зорин В.А. Квартальнов. – М.: Советский спорт. 2001. – 288 с.
38. Зорин И.В. Феномен туризма; изб. соч. М.: Наука, 2005. – 552 с.

39. Лукашевич М. П. Соціологія туризму: Курс лекцій/ М. П. Лукашевич, Ф. Ф. Шандор. Передм. В. К. Федорченко.-Ужгород: Мистецька лінія, 2008.-340с.
40. Лукашевич О.Н. Психологія туризму; концептуальное определение. Монографія. / Оксана Лукашевич. – Киев: Издательство КУТЕП. 2004. – 228 с.
41. Любіцева О.О., Бабарицька В.К. Туризмознавство: вступ до фаху: підручник. - К.: Київський університет, 2008. – 450 с.
42. Менеджмент туристичної індустрії : Навчальний посібник / За ред. І. М. Школи. – Чернівці : ЧТЕІ КНТЕУ, 2003. – 662 с.
43. Морозов В.Л. Взаимодействие туризма со смежными отраслями в национальной экономике. – М: ТЕИС, 2004. – 192 с.
44. Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Теоретичні основи туризмології. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Ніка – Центр. 2005. – 316 с.
45. Туризмологія (теорія туризму). Навчально-методичний посібник зі спецкурсу. / Пазенюк В.С., Федорченко В.К., Кручек О.А., Мініч І.М. – К.: КУТЕП, 2010. – 70 с.
46. Управління регіональним розвитком туризму: Навчальний посібник. / За ред. В.Ф. Семенова –Одеса, 2011. - 225 с.
47. Федорченко В.К. Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму: монографія / В.К.Федорченко, В.С.Пазенок, О.А.Кручек, М.П.Мальська. - К.: ВЦ Академія, 2013. – 368 с.
48. Федорченко В.К., Фоменко Н.А., Скрипник М.І., Цехмістрові Г.Р. Педагогіка туризму. – К.: Видавничий дім «Слово», 2004. – 296 с.

## II. ДОДАТКОВА

49. Абрамов В. В. Історія туризму : підруч. / В. В. Абрамов, М. В. Тонкошкур; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2010. –294 с.
50. Аріон О.В. Географія туризму: навч.-метод. посіб. / О.В.Аріон, С.І.Уліганець. - К.: ВГЛ "Обрії", 2009. – 172 с.
51. Бабкин А.В. Специальные виды туризма. - Ростов-на-Дону: Феникс, 2008. - 252 с.
52. Бейдик О. О. Глумачний словник термінів з рекреаційної географії (географії туризму). — К.: ВПЦ “Київ. ун-т”, 1993. — 56 с.
53. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреалогії та рекреаційної географії. - К.: Інститут туризму федерації профспілок України, 1998.- 130 с.
54. Блїй Г. де. Географія: світи, регіони, концепти / Г.де Блїй, П. Муллер; пер. з англ. ; передмова та розділ «Україна» О. Шаблія. - К. : Либідь, 2004. –740 с.
55. Воронкова Л.П. История туризма и гостеприимства. Учебное пособие.– М.: ФАИР-ПРЕСС, 2004. – 304 с.

56. Географічні аспекти розвитку туризму (на прикладі України та Польщі): монографія / В.Г. Явкін, В.П. Руденко, В.М. Андрейчук, О.Д. Король та ін. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2010. – 344 с.
57. Грицкевич В. П. История туризма в древности / В.П. Грицкевич. – М.-Спб. : Герда, 2005. – 326 с.
58. Друкер П. Задачи менеджмента в XXI веке / П Друкер; [уч.посobie] Пер. с англ. – М.: Изд. Дом «Вильямс», 2001. – 272 с.
59. Замятин Д. Н. Метагеография: Пространство образов и образы пространства / Д. Н. Замятин. – М.: Аграф, 2004. – 512 с.
60. Любіцева О.О. Туристичні ресурси України: навч. посібник / О.Любіцева, Є.Панкова, В.Стафійчук. – К.: Альтерпрес, 2007. – 369 с.
61. Макаренко С. Н. История туризма : Учебное пособие / С. Н. Макаренко, А. Э. Саак – Таганрог : Изд-во ТРТУ, 2003. – 94 с.
62. Максаковский В.П. Географическая картина мира: В 2 кн. Кн.1: Общая характеристика мира. – М.: Дрофа, 2004. – 496 с.
63. Масляк П.О. Рекреаційна географія : навч. посіб. / П.О Масляк. – К. : Знання, 2008. – 343 с.
64. Мескон М. Основы менеджмента: пер. с англ / М. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури – М.: Дело, 1992. – 701 с.
65. Остапчук В.В. Історія туризму : Навч. посіб. / В.В. Остапчук, П.Ф. Коваль, Г.П. Андрєєва. – Ніжин: Вид-во НДУ ім. Гоголя, 2008.– 143 с.
66. Парфіненко А.Ю. Туристичне країнознавство: Навчальний посібник. - Харків: Бурун Книга, 2009. - 288 с.
67. Петринка Л.В. Географія туризму / Л.В.Петринка. – Харків: Основа, 2011. – 96 с.
68. Романов А.А., Саакянц Р.Г. География туризма: Учебное пособие. — М.: Советский спорт, 2002. - 464 с.
69. Романов М.В. Справочник по этикету для бизнесменов, туристов и отправляющихся в гости за рубеж. – К.: Либра, 1994. – 121 с.
70. Рутинський М. Й. Географія туризму України: Навч.-метод. посіб. — Львів: Фенікс, 2002. — 107 с.
71. Сапожникова Е.Н. Страноведение: теория и методика туристского изучения стран: учеб. пособие для выс. уч. заведений/ Е.Н. Сапожникова. – М.: Изд. центр Академия, 2008. - 240 с.
72. Стафійчук В. І. Рекреологія : навч. посіб. / В. І. Стафійчук. – 2-е вид. – Київ : Альтерпрес, 2010. – 264 с.
73. Устименко Л. М. Історія туризму : Навчальний посібник / Л. М. Устименко, І. Ю. Афанасьєв – К. : Альтерпрес, 2008. – 354 с.
74. Федорченко В. К. Історія туризму в Україні : Навч. посібник / В. К. Федорченко В. К., Т. А. Дьорова. – К. : Вища школа, 2002. – 195с.
75. Федорченко В.К., Дьорова Т.А. Історія екскурсійної справи в Україні. – К.: Вища школа, 2004. – 195 с.
76. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.

77. Шаповал Г. Ф. История туризма / Г. Ф. Шаповал. – Минск : ИП «Экоперспектива». – 1999. – 312 с. Абрамов В. В. История туризма : підруч. / В. В. Абрамов, М. В. Тонкошкур; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 294 с.

78. Экономика и управление туристской деятельностью : учеб. пособ. Ч. 1 / [Под общ. ред. Г. А. Карповой, Л. В. Хоревой]. – СПб. : Изд-во СПбГУЭФ, 2001. – 268 с.

79. Butler, R.W. (1980) The concept of a tourist area cycle of evolution: implication for the management of resources. Canadian Geographer 24, 5–12.

80. Gartner W.C. Tourism Development: Principles, Processes and Policies. – USA, 1996. – 432 p. 1313

81. Kotler, Ph., Bowen, J.T., Markens, J.C., 2006. Marketing for Hospitality and Tourism, New Jersey, Pearson Prentice Hall International Edition.

82. Medlik S. Dictionary of Travel, Tourism and Hospitality. – S. Medlik. – 3-d ed. – Elsevier Science, 2003.

83. Swarbrooke G. Sustainable tourism management. Principal lecturer in tourism. School of Food and leisure management. Sheffield Hallam University. UK (1998) 371 p.

### III. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

84. Офіційний веб-сайт Верховної ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>

85. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>

86. Офіційний веб-сайт Департаменту туризму і курортів України Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>

87. Офіційний веб-сайт Всесвітньої туристської організації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www2.unwto.org/en>

88. Офіційний веб-сайт журналу «Міжнародний туризм» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intour.com.ua/>

89. Офіційний веб-сайт журналу «Український туризм» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mw.com.ua/>

90. Офіційний веб-сайт Української туристичної газети [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.utg.net.ua/>

91. Офіційний веб-сайт Українського туристичного порталу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrtourism.com/smi.html>

### IV. ПОСИЛАННЯ НА ЕЛЕКТРОННІ БІБЛІОТЕКИ

92. Офіційний веб-сайт Верховної ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>

93. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>

94. Офіційний веб-сайт Департаменту туризму і курортів України Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>
95. Офіційний веб-сайт Всесвітньої туристської організації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www2.unwto.org/en>
96. Офіційний веб-сайт журналу "Міжнародний туризм" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intour.com.ua/>
97. Офіційний веб-сайт журналу "Український туризм" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mw.com.ua/>
98. Офіційний веб-сайт Української туристичної газети [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.utg.net.ua/>
99. Офіційний веб-сайт Українського туристичного порталу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrtourism.com/smi.html>
100. Програму підготували:

*Ольшанська Олександра Володимирівна, докт. екон. наук, професор*  
*Мельник Альона Олексіївна, докт. екон. наук, професор*  
*Шацька Зорина Ярославівна, канд. екон. наук, доцент*  
*Будякова Олена Юріївна, канд. екон. наук, старший викладач*

94. Офіційний веб-сайт Департаменту туризму і курортів України Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>
95. Офіційний веб-сайт Всесвітньої туристської організації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www2.unwto.org/en>
96. Офіційний веб-сайт журналу "Міжнародний туризм" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intour.com.ua/>
97. Офіційний веб-сайт журналу "Український туризм" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mw.com.ua/>
98. Офіційний веб-сайт Української туристичної газети [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.utg.net.ua/>
99. Офіційний веб-сайт Українського туристичного порталу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrtourism.com/smi.html>

Програму підготували:

*Ольшанська Олександра Володимирівна, докт. екон. наук, професор*

*Мельник Альона Олексіївна, докт. екон. наук, професор*

*Шацька Зорина Ярославівна, канд. екон. наук, доцент*

*Будякова Олена Юріївна, канд. екон. наук, старший викладач*